

Xem chừng thuận nghịch cho tương

Nướng, sao, bào chế phải thường xa nhau.

4.2.2- Kiêng dùng khi mang thai- Phụ nữ trong thời kỳ có thai, phải chú ý an thai, tránh bị xảy thai. Có thể chia ra hai loại : thuốc cấm không được dùng và thuốc dùng phải thận trọng tùy theo mức độ tác hại của thuốc đối với thai.

Những thuốc cấm dùng phần lớn là thuốc rất độc, dược tính mạnh, như Ô đầu, Ba đậu, Khiên ngư, Thương lục, Xạ hương, Tam lăng, Nga truyệt, Ban miêu, Thủy diệt (địa khô), Mạnh trùng.....

Những thuốc dùng phải thận trọng gồm các thuốc trừ ứ, thông kinh, hành khí phá trệ, và các thuốc cay, nóng, hoạt lợi (nhuận tràng, lợi niệu) như Đào nhân, Hồng hoa, Đại hoàng, Chi thực, Phụ tử, Quế nhục, Bán hạ, Đông quỳ từ v.v...

Bài ca các vị thuốc cần nhớ :

Nguyên, Ban Niêu, Thủy diệt và Mạnh trùng (Nguyên là một loại rắn)

Ô đầu, Phụ tử với Thiên hùng

Dã cát, Thủy ngân, cùng Ba đậu

Ngưu tất, Ý dĩ, và Ngô công

Tam lăng, Nguyên hoa, Đại giá, Xạ

Đại kích, Thuyền thoái, Hoàng hùng, Thụ hùng

Nha tiêu, Mang tiêu, Mẫu đơn, Quế

Hồ hoa, Khiên ngư, Tào giác cùng

Bán hạ, Nam tinh và Thông thảo

Củ mạch, Can khương, Đào nhân cùng

Não, Sa, Can Tật, Giải trảo giáp

Địa đờm, Mao căn, và Gia trùng

4.2.3- Kiêng ăn : trong khi dùng thuốc có một số thức ăn không thích hợp với một số dược liệu hoặc tình trạng bệnh, cần phải chú ý tránh hoặc hạn chế ăn. Ví dụ : Địa hoàng kỵ Củ cải; Bạc hà kỵ Ba ba; Cam thảo kỵ cá Mè; Chè kỵ Sư quân tử; Phục linh kỵ dấm; các chứng phát ban kỵ các thức ăn mỡ màng, chua chất; mụn nhọt độc sưng tấy kỵ tôm cá; thịt bò, các thức ăn tanh; các chứng bệnh hàn kỵ thức ăn loại dưa; các chứng nhiệt kỵ rượu, thuốc lá và thức ăn cay v.v... Cần chỉ rõ cho người bệnh kiêng ăn, tránh ảnh hưởng đến hiệu lực của thuốc, khó khăn cho việc chữa bệnh.

Các điều tương kỵ và kiêng kỵ khi phối ngũ nói trên tuy có thể tham khảo khi sử dụng thuốc trên lâm sàng, nhưng không phải là tuyệt đối. Xưa nay trong